

Leesondersteuning tijdens Corona-crisis Ondersteuning van leerlingen met leesproblemen op niveau 2 en 3

Op dit moment werken leerkrachten, ouders en kinderen hard om zoveel mogelijk lessen door te laten gaan, zodat leerlingen geen achterstanden oplopen. Het is van belang dat leerlingen die extra zorg nodig hebben op het gebied van lezen en spellen hierbij niet worden vergeten. Zij zijn gebaat bij de continuering van de ondersteuning op niveau 2 en 3, wat mogelijk wat uitdagingen met zich mee brengt.

Hieronder een opsomming van een aantal praktische zaken om dit vorm te geven:

Dossier opbouw (voor aanmelding EED)

- Vermeld in het leerlingdossier duidelijk welke bijzondere omstandigheden in deze Corona-periode zich hebben voorgedaan tijdens de interventie- en toetsperiode, zodat deze informatie transparant is voor de beoordelaar van het dossier.
- Probeer waar mogelijk de zorg op ondersteuningsniveau 2 en 3 zoveel mogelijk voort te zetten door deze online te bieden aan de leerlingen. Programma's als Google Meet, Facetime, Zoom en Skype kunnen geschikt zijn voor deze online voortzetting. Maak zoveel mogelijk gebruik van de onderwijsprofessionals, die hier ook voor de Corona-periode bij betrokken waren. Dit zijn:
 - leesspecialisten
 - remedial teachers
 - intern begeleiders
 - leerkrachten (in samenspraak met een van de hiervoor genoemde leesspecialisten, of met een orthopedagoog/psycholoog met specialisatie leerproblemen)
 - onderwijsassistenten (mits de inhoud en de wijze van aanbieden van de begeleiding nauwkeurig beschreven is en een specialist (leesspecialist, remedial teacher, intern begeleider, orthopedagoog/psycholoog) betrokken is bij het opstellen van het handelingsplan en het volgen van de ontwikkeling gedurende de interventie)
- Houd de resultaten van de leerlingen in de gaten en registreer bijzonderheden.
- Zoek samen met de leerlingen vaste momenten in de week om deze extra ondersteuning te bieden.

Lezen

- Via 'Skype', 'Zoom' en 'Google Meet' kan de onderwijsprofessional zijn/haar scherm delen met de leerling, zodat de leerling kan meekijken op het scherm van de onderwijsprofessional. Middels het principe voor-koor-door kan worden geoefend met het herhaald lezen van woorden en teksten. Moeilijke woorden kunnen worden gearceerd. Via de mail, WhatsApp of Google Classroom kunnen ook digitaal woorden en teksten worden toegestuurd naar de leerling die vervolgens gezamenlijk via beeldbellen kunnen worden gelezen.

- Lees aan het begin van de week samen met de leerlingen via beeldbellen een tekst. Vraag ouders om hun kind gedurende de week te filmen als deze de tekst leest en dit te versturen. Geef als onderwijsprofessional aan het einde van de week feedback en tips op hoe het kind heeft gelezen.
- Vraag of ouders kunnen aansluiten bij de oefenmomenten. Zij kunnen zo als cotherapeut fungeren.
- Via diverse flitsprogramma's kunnen kinderen oefenen met lezen op woordniveau.
- Via 'Skype' kan ook met groepjes leerlingen worden geoefend met het lezen van woorden en teksten.
- Als er op scholen gewerkt wordt middels het programma 'Bouw' kunnen ouders als tutor hun kind ondersteunen met lezen. School heeft hierin echter wel een belangrijke rol om te monitoren of er voldoende wordt gewerkt door de ouders met hun kind. Indien het oefenen onvoldoende lukt, is het de taak van school om hierin actie te ondernemen en ouders aan te sporen om te gaan oefenen.

Tips bij verschillende lezerstypes:

- Vlot, maar (te) veel fouten: Proberen de rust in het lezen te (her)vinden. Geef zelf het goede voorbeeld. Lees de bladzijde voor in het gewenste tempo. Laat daarna de leerling lezen. Vraag bijvoorbeeld aan ouders om bij te wijzen in een voor de leerling passend tempo, om te voorkomen dat de leerling het tempo op gaat voeren. Oefen nadrukkelijk met het gebruik van de leestekens. Geef deze eventueel een kleur (arcen met een 'marker' via woord bijvoorbeeld). Oefen met de leerling hoe je moeilijke woorden kunt aanpakken. In plaats van gokken, is het belangrijk om terug te gaan naar de woordstructuur. Correct decoderen voorkomt gokken.
- Spellende, langzame lezers: Blijf oefenen met vloeiend en later ook vlot(ter) lezen. Neem ouders mee in de strategie van het zingend/zoemend lezen. Zo kunnen zij dit thuis ook met hun kind oefenen.

Daarnaast zijn er verschillende handige sites voor het vinden van online woorden en teksten:

- www.avi-lezen.nl/site/k-portal/kinderen.htm
- www.nieuwsbegrip.nl/page/2020/nieuwsbegrip-en-leren-op-afstand
- www.yoleo.nl
- www.kobiapp.io/nl/thuis-leren-lezen/
- www.regenboog-gorinchem.nl/woordentrainer/niv1/niv1.htm#

Spelling

- Neem een instructievideo op over uitleg van een spellingsregel en deel deze met de leerlingen. Ondersteun de uitleg door gebruik te maken van een visueel digibord in beeld (b.v. leerkracht assistent methode).
- Bied via beeldbellen een verlengde instructie met herhaling in kleinere stappen. Via *voordoën – samen doen – alleen doen* kan de spellingsregel worden ingeoefend. Stimuleer de kinderen om hardop mee te denken en mee te doen. Zij kunnen hun woorden schrijven op een blad en vervolgens

deze geschreven woorden via de camera laten zien aan de onderwijsprofessional, zodat kan worden gecheckt of de leerling het woord goed heeft geschreven.

- Bied leerlingen extra mogelijkheden tot verwerking en inoefening van de stof door ze opdrachten te laten maken uit werkboeken van aanpak 1 of ze speciale oefenwerkbladen te sturen om bijvoorbeeld een spellingscategorie extra te oefenen. Vraag ouders om foto's te maken van het gemaakte werk en deze te sturen, zodat hierop feedback gegeven kan worden.

Ook zijn er sites voor het online oefenen van spelling:

- www.squla.nl
- www.spellingoefenen.nl
- www.taalblobs.nl
- www.junioreinstein.nl

Kanttekeningen

- Bij het beoordelen van een leesdossier wordt uitgegaan van de richtlijnen van het NKD, die ook zijn opgenomen in de checklist op de website van BCO Onderwijsadvies. Ook gedurende de Corona-Crisis worden deze richtlijnen gehandhaafd. Bij aanmelding van een leesdossier zal dan ook worden beoordeeld of de begeleiding in deze periode heeft plaatsgevonden volgens de betreffende richtlijnen.
- Als het in de praktijk toch niet werkzaam blijkt te zijn om de begeleiding te bieden op ondersteuningsniveau 2 en 3, dan zal deze zo snel mogelijk opgepakt moeten worden zodra de scholen open gaan. Dit houdt in dat een doorverwijzing naar de zorg ook pas op een later moment mogelijk zal zijn.
- De inzet van ouders bij het begeleiden van leerlingen is geen voldoende invulling van de benodigde ondersteuning.